

Hangarau

TAUMATA			
1	2	3	4
Ngā Āhuatanga o te Hangarau			
<p>1. Ka tūhura i tō rātou ao, ka titiro ki:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ngā whakapono me ngā uara o te tangata; • te whakamahi i ngā rawa o te taiao o mua, o nāianei hoki. 	<p>1. Ka whakawhiwhiti kōrero mō te hononga o te tangata me te taiao:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ka whakamārama i ngā uara e whakamahia ana e te tangata; • ka whakaatu i ngā tikanga o te hauhake rawa o te taiao. 	<p>1. Ka tāutu, ka whakaputa whakaaro e pā ana ki ngā whakahiatotanga hangarau i:</p> <ul style="list-style-type: none"> • roto i ngā wā; • ngā whakapono me ngā uara; • ngā tikanga ka whakamahia e te tangata. 	<p>1. Ka āta whakaarohia ngā uara me ngā whakapono kua whakamahia, kia mārama ai te āhua o te otinga kua puta ki:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ngā mātāpono hangarau; • te hāngaitanga ki te tangata; • te pāpātanga ki te taiao.
Te Whakaharatau Hangarau			
<p>2. Ka tūhura me te tāutu i:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ngā hua hangarau whānui; • te take me te whakamahi i ngā hua. <p>3. Ka whakaputa me te whakatairanga i ōna hiahia hei mahere māmā, arā:</p> <ul style="list-style-type: none"> • te āhua o te hua; • ngā matū; • he hātepe kia tīmata te hanga. 	<p>2. Ka rangahau ka whakahiato i ōna hiahia hei mahere. Ka whakaarohia ēnei:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ngā matū; • he hātepe; • ngā mātāpono; • ngā momo rawa. <p>3. Ka whakamātau, ka aromātai i te mahere hoahoa kia hāngai tika te otinga ki ēnei whiringa:</p> <ul style="list-style-type: none"> • he tauira tuatahi; • he pūkenga ā-ringa; • ngā taputapu; • ngā mātāpono; • ngā rawa, matū. 	<p>2. Ka whakaraupapatia he mahere hoahoa whitake.</p> <p>3. Ka whiria ngā kōrero e pā ana ki ngā mātāpono ka whakamahia. Tērā ko te:</p> <ul style="list-style-type: none"> • taha rerehua; • whaikiko; • mauroanga; • māiatanga; • tikanga haumaruru. <p>4. Ka whakamātau, ka aromātai i te hoahoa. Ka kōwhiritia tētahi huarahi kia tika rawa te otinga e ai ki tērā kua whakamātauria.</p>	<p>2. Ka whakamahia he mahere, ka whakamātauria kia kitea te:</p> <ul style="list-style-type: none"> • whakawhanaketanga; • tōtika o te mahi; • pāpātanga ki te tangata me te taiao mai i mua tae noa mai ki tēnei wā. <p>3. Ka whakahiatotia ngā pūkenga ā-ringa, ā-hinengaro, ā-auaha, ā, ka:</p> <ul style="list-style-type: none"> • whakamātauria te hua e ai ki te hiahia me te whakahoki kōrero o ngā kiritaki.

Hangarau

TAUMATA			
5	6	7	8
Ngā Āhuatanga o te Hangarau			
<p>1. Ka whakatairanga i ō rātou ake whakapono, uara rānei hei otinga:</p> <ul style="list-style-type: none"> • mō te whānau, te hapū, te iwi rānei; • tūhura i te pāpātanga ki ētahi atu. 	<p>1. Ka tirohia ngā uara me ngā whakapono a iwi kē kia:</p> <ul style="list-style-type: none"> • whakahāngai ki te otinga; • mōhio i ngā whakaharatau; • whakaritea ki ngā hangarau o tangata kē; • mārama ki ngā ārai me ngā huarahi wātea ka taea. <p>2. Ka tūhura i ngā āhuatanga matua o te tangata e pā ana ki:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ngā pūnaha, ngā tukanga rānei; • te hiahia o ngā kiritaki; • ngā rautaki whakatairanga ki te kiritaki. 	<p>1. Ka tūhura i ngā momo hangarau ka taea te tīni i ngā āhua o te tangata, pērā i:</p> <ul style="list-style-type: none"> • te whakaōrite whaioranga; • te raweke ira tangata. <p>2. Kia mārama ki ngā pāpātanga ki ngā whakapono o te tangata.</p> <p>3. Ka tūhura, ka tautohe i ngā painga ohaoha o ētahi otinga me te pānga ki:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ngā whānau, hapū, iwi rānei; • ngā rohe, te motu, te ao whānui hoki. 	<p>1. Ka taukumekume i te pāpātanga o ngā uara, ngā whakapono, ngā waiaro me ngā matatika o te tangata ki ngā huatau hangarau mō ngā tau kei te heke mai.</p> <p>2. Ka tirohia ngā pāpātanga o te hangarau ki te taiao, ā, ka kōwhiria ētahi rautaki hei whakarerekē.</p>
Te Whakaharatau Hangarau			
<p>2. Ka tātari i ō rātou mahere hoahoa me ngā mahere hoahoa o ērā atu ki te:</p> <ul style="list-style-type: none"> • tāutu i ngā whakatakotoranga pai ake; • kōwhiri i ngā rawa e tika ana; • whakarite i te hātepe. <p>3. Ka kimi rautaki hei whakatairanga i ngā otinga kua puta.</p>	<p>3. Ka arohaehae i ngā mahere a ētahi atu hei āwhina.</p> <p>4. Ka whakamātautau i ngā raraunga me ngā mōhiohanga hou kia puta he otinga tika.</p>	<p>4. Ka arohaehae i ngā mahere a ētahi atu ka whakahiato rautaki whakahaere.</p> <p>5. Ka aromātai i ngā whakatakotoranga ka whakamatau, ka whakarerekē, ka whakahāngai.</p> <p>6. Ka kōwhiria ngā whakatakotoranga kia tika te otinga.</p> <p>7. Ka whakamātau i ngā whakatakotoranga kia kōwhiria ngā otinga tika.</p>	<p>3. Ka tātari, ka whakamahi i ngā pūnaha, ngā mātāpono me ngā otinga o te whakaharatau hangarau ki:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ngā haporī whāiti; • Aotearoa; • whenua kē. <p>4. Ka whakarite rautaki hei whakatairanga i ngā otinga.</p>